

*„A magyar nyelv tanítására  
különös gond fordítandó.”  
/KAZINCZY/*

## **FELADATLAP**

az

**„ÉDES ANYANYELVÜNK”**

nyelvhasználati verseny

országos, Kárpát-medencei döntőjére

**a szakképző intézmények versenyzői**

számára

### 1. Pontosán állapítsa meg, milyen szófajúak a példamondat aláhúzott szavai!

„Ne vegyék szó nélkül tudomásul, hogy mind a rádióban, mind a televízióban egyre több olyan műsorvezető, előadó, szereplő tűnik fel, aki nem felel meg a követelményeknek.”

/Grétsy László/

- a) nélkül: .....
- b) televízióban: .....
- c) olyan: .....
- d) meg: .....

### 2. Pontosán nevezze meg az aláhúzott toldalékok fajtáját!

„Húsz évig a halottak voltak a legbeszédesebb magyarokk Erdélyben; az idegen nem tudta letörölni arcukról a magyar századokat.”

/Cs. Szabó László/

*Pl. nagyobb –bb: a fokozás jele*

- a) –ig: .....
- b) –k: .....
- c) –ni: .....
- d) –t: .....

### 3. Mindegyik sorban van egy szó, amely tartalmilag nem illik a többi közé. Húzza alá a kakukktojt! Röviden indokolja, hogy az aláhúzott szó miért kakukktojt!

- a) dívány, kanapé, sezlon, rekamié, lóca .....
- b) gyula, besenyő, jász, kun, székely .....
- c) vánkös, párna, balerina, dunna, ciha .....
- d) alt, tenor, basszus, koboz, bariton .....

**4. Egészítse ki a hiányos közmondásokat a megfelelő – szótövi vagy toldalékolt – számmal!**

- a) ..... vannak, mint a gonoszok.
- b) ..... áll a vásár.
- c) ..... fecske nem csinál nyarat.
- d) ..... a magyar igazság.
- e) Nem enged a .....

**5. Értékelje négy-öt mondatban a nyelvi udvariasság szempontjából a következő esetet!**

Utasokkal zsúfolásig teli autóbusz araszolgat Budapesten a Széll Kálmán tér felé. A jármű vezetője a hangszórón keresztül szól az utasokhoz: „Tisztelt Utasaink! Jó napot kívánok! Köszönöm szépen, hogy velem utaztak; köszönöm a türelmüket, megértésüket! Jó pihenést, derűs napot kívánok, tartsanak máskor is velem! Viszontlátásra!”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**6. A sor szó mondatba foglalásával egyértelműen adja meg négy különböző jelentését a szónak!**

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

**7. Egy mondatban értelmezze az alábbi közmondásokat!**

a) Ha Rómában élsz, élj római módra!

.....

b) Legjobb az arany középut!

.....

c) Egységben az erő.

.....

d) Akkor se hisznek a hazugnak, ha igazat mond.

.....

**8. Fejezze ki föld- előtaggal kezdődő összetétellel az alábbi meghatározásokat!**

a) A Föld belső erők okozta megrázkódása, hullámozása.

= \_\_\_\_\_

b) A földi környezetünkkel foglalkozó tudomány; iskolai tantárgy is.

= \_\_\_\_\_

c) A Földnek állványon forgó modellje.

= \_\_\_\_\_

d) Két földterületet összekötő keskeny földcsík; hosszú, keskeny félsziget.

= \_\_\_\_\_

**9. Az ismert jelöléseket használva elemezze mondatrészek szerint az alábbi egyszerű mondatot!**

**Készítse el az ágrajzát is!**

Ebben a tanévben iskolánk tanulói háromszor is megemlékeztek Jókai fontos évfordulóiról.

**10. A *szám* szó mondatba foglalásával – vagy jelentésének körülírásával – adja meg négy különböző jelentését a szónak!**

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

**11. Pótolja a hiányzó írásjeleket – s ahol szükséges, a nagybetűket – a következő tagolatlan szövegben!**

szeretni jó több kevesebb örömet szerezhetsz az embernek az étel az ital a hatalom a gazdagság a győzelem de ez mind kevert és múlt öröm tiszta örömet csak az nyújt amikor zavartalanul teljesen mélyen szeretünk valakit egyedül a szeretetet az ami csak a mi tevékenységünk

/Ravasz László: A szeretetről/

**12. Jelölje a *Beszélni nehéz!* – ma *Szóról - szóval* – című rádióműsor megfigyeléseiben alkalmazott módon a példamondatot!**

A nyelvművelés célja az anyanyelvi ismeretterjesztés, a tudatos nyelvhasználatra nevelés; az igényességre, a hatékonyságra nevelés; ösztönzés a nyelvi öröme, játékra.

**13. Elemezze a tanult módon a tagmondatok fajtája és viszonya szerint az alábbi többszörösen összetett mondatot!**

Petőfi tudta, hogy akkor lehet boldog egy nép, ha polgárai kivívták szabadságukat.

.....

.....

.....

☐

**14. Húzza alá az alábbi mondatokban a nyelvhasználati szempontból hibásan használt szót, kifejezést! Írja le helyesen a mondatokat!**

a) Háromszor avatták meg a legjobbnak.

*Helyesen:*.....

b) A rutintalanságnak mondható be a vereségük.

*Helyesen:*.....

c) Itt vagyok vérhús emberként.

*Helyesen:*.....

d) A piros golyót megkoccintotta a fehérrel.

*Helyesen:*.....

e) Az ő oldalára fogja billenteni a mérleget.

*Helyesen:*.....

f) Csupa jó hírek érkeztek Szingapúrból.

*Helyesen:*.....

☐

A levél terjedelme ne haladja meg a rendelkezésre álló egy oldalt! Csak a pontozott vonalra írjon!

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. There are no margins, text, or other markings on the page.

7